

Vēlēšanas

Ir ceturtdiena, skolā brīvdiena, jo rīt gaidām apgabalu pašvaldību vēlēšanas, un skolās allaž atrodas attiecīgā vēlēšanu iecirkņa komisija. Skolas bērni ir sajūsmā. Vēlēšanu komisijas gatavo telpas, urnas, biļetenus, sarakstus, aizslietņus un pildspalvas, zīmogus, termosus ar siltu tēju, apgūst vēlēšanu procedūru un noteikumus, kā arī bruņojas ar pacietību divu dienu garumā.

Mūsdienu demokrātiskajā sabiedrībā vēlēšanas notiek katru mīļu brīdi – mēs, vēlētāji, vēlam prezidentu, parlamenta apakšpalātu un augšpalātu (Senātu), vietējās un reģionālās pašvaldības, Eiropas Parlamentu. Ja nu gluži nav vēlēšanas pašu mājās, tad pie vīna/alus glāzes varam ar vairāk vai mazāk mierīgu sirdi sekot kaislībām ap ASV valsts prezidenta vēlēšanām un salīdzināt diskusiju līmeni ar to, mūsu, vietējo. Ja nu pēkšņi pie apvāršņa nav manāmas vēlēšanas, tad var sarīkot referendumu par centrālās stacijas pārcelšanu, ielu tirgoņu aizliegšanu vai vismaz Saeimas atlaišanu, lai atkal var sarīkot vēlēšanas. Priekšvēlēšanu kampaņa daļa tautas viedokļus un liek pabrīnīties par to, kas nu kam nozīmīgs un aktuāls, vai ko nu kurš pasniedz kā to vis-vis-vissvarīgāko. Daži jau esošie politiķi un partiju sarakstu kandidāti, iespējams, tiešām saka, ko domā. Bet daudzi makten veikli maskē savu patieso viedokli, lai, pasarg' Dies, tauta neuzzinātu viņu patieso priekšvēlēšanu platformu...

Vienkārši – dzīvojam demokrātiskā sabiedrībā, kur cienām visas politiskās brīvības. Ne velti mēdz teikt, ka katra tauta saņem tādus pārstāvjus, kādus ir pelnījusi. Vēlēšanas jau nav tikai diskusijas un strīdi, balsstiesīgo un viņu balsu vilināšana, savas taisnības prezentēšana un citu kandidātu kļūdu izcelšana vai pat nomelnošana. Tās nopietni nodarbina mūsu prātus un savā veidā ir arī vesela nozare.

Kā Jums šķiet, vai ir jēga piedalīties vēlēšanās?

Kāpēc piedalīties/nepiedalīties?

Vai, jūsuprāt, politiķi cenšas būt godīgi?

Vai Jūs pats/pati būtu ar mieru iesaistīties politikā?

Vai saskatāt tam jēgu?

Vai pats/pati piedalāties vēlēšanās?

brīvdiena	volný den
apgabals	kraj
pašvaldība	samospráva
vēlēšanas	volby
allaž	vždy
iecirknis	okrsek
sajūsma	nadšení
vēlēšanu komisija	volební komise
gatavot – gatavoju – gatavoju	chystat
urna	urna
biļetens	volební lístek
saraksts	seznam
aizslietnis	zástěna
pildspalva	propisovačka
zīmogs	razítko
termoss	termoska
silta tēja	teplý čaj
procedūra	postup
noteikumi	pravidla

bruņoties – bruņojos – bruņojos	brojit se
pacietība	trpēlivost
mūsdienu	soudobý
sabiedrība	společnost
notikt – notieku – notiku	stát se
brīdis	chvíle
vēlētājs	volič
vēlēt - vēlu – vēlēju	volit
apakšpalāta – augšpalāta	dolní/horní komora –
vietējā / reģionālā pašvaldība	místní / regionální zastupitelství
Eiropas P	Evropský parlament
gluži	docela
pašu mājas	vlastní dům
vairāk vai mazāk	více či méně
mierīga sirds	klidné srdce
sekot – sekoju – sekoju	sledovat
kaislības	vášně
ASV	USA
valsts prezidents	státní prezident
salīdzināt – salīdzinu – salīdzināju	srovnávat
līmenis	úroveň
vietējais (vietējs)	místní
pēkšņi	náhle
apvārsnis	obzor
manīt – manu – manīju	všímat
ir manāms	je vidět
rīkot – rīkoju – rīkoju	pořádat
centrālā stacija	hlavní nádraží
pārcelšana	přesun
ielu tirgonis	pouliční prodejce
vismaz	alespoň
atlaist – atlaižu – atlaidu / atlaišana	rozpustit
atkal	opět
priekšvēlēšanu kampaņa	předvolební kampaň
dala – dalu – dalīju	dělit
tauta	národ / lid
viedoklis	názor
pabrīnīties	divit se
nozīmīgs	významný
pasniegt – pasniedzu – pasniedzu	předkládat / prezentovat
svarīgs – vissvarīgākais	důležitý
daži	některé
jau esošs	již stávající
politiķis	politik
partijas kandidātu saraksts	stranický seznam kandidátů
iespējams	pravděpodobný
makten	moc
veikli	šikovně
maskēt – maskēju – maskēju	maskovat
patiess	pravdivý
pasarg dies’	chraň Bůh
uzzināt – uzzinu – uzzināju	dozvědět
vienkārši	jednoduše
sabiedrība	společnost
cienīt	vážit si

*Brno, 2016. gada 6. oktobrī
latviešu valodas konversācija*

politiskā brīvība

politická svoboda